

Život i rad u Nemačkoj

Informacije o dozvoli za boravak, uslovima i procesima za državljanke i državljane iz Bosne i Hercegovine

Bundesagentur für Arbeit

Zentrale Auslands-
und Fachvermittlung (ZAV)

Da li razmišljate o tome da izgradite budućnost u Nemačkoj?

Ovom brošurom želimo da Vas obavestimo o tome koje mogućnosti postoje da dobijete boravišnu dozvolu za zapošljavanje u Nemačkoj i koje uslove morate da ispunite za tu svrhu.

---

1. Vaš pristup nemačkom tržištu rada po novoj regulativi

Pošto Nemačka Bosnu i Hercegovinu smatra takozvanom “sigurnom zemljom porekla”, zahtevi za azil bosanskih državljana u stvari imaju male šanse za uspeh. Većina azilanata iz Bosne i Hercegovine zato mora da se vrati u svoju zemlju.

Međutim, od 28.10.2015. **zakonski uslovi za pristup nemačkom tržištu rada za državljane i državljanke Bosne i Hercegovine su ublaženi:** Od 01.01.2016. do 31.12.2020. ljudi iz Bosne i Hercegovine u Nemačkoj mogu da **dobiju boravišnu dozvolu za sva zanimanja, obuke i pomoćne aktivnosti.** Ovo važi i ako nemate profesionalnu kvalifikaciju ili Vaša profesionalna kvalifikacija nije priznata u Nemačkoj. Iz ovoga se izuzimaju poslovi sezonskih radnika ili radnica.

Koje preduslove morate da ispunite?

- Primili ste, za poslodavca obavezujuću, ponudu za posao u Nemačkoj do 01.01.2016. godine ili kasnije.
- Ispunjavate zakonske uslove za vizu.

Kako dalje da postupate?

Postupak dobijanja vize možete da ubrzate ukoliko uzmete u obzir sledeća uputstva:

Pre nego što kod Vašeg nemačkog predstavništva u inostranstvu podnesete zahtev za Vašu vizu, **Vaš poslodavac** može da kod nadležnih organa u Nemačkoj proveri Vaše pretpostavke za dobijanje vize.

Prvo mesto za obraćanje je pri tome Služba za strance ili Savezni zavod za zapošljavanje.

- a) Da li ste već jednom duže vreme (npr. sa dozvolom za boravak, plavom kartom (Blue Card), dozvolom za nastanjenje itd. ili kao podnosilac zahteva za dobijanje azila s tolerisanjem boravka ili s odobrenjem za boravak) boravili u Nemačkoj? Tada se **Vaš poslodavac** obavezujućom ponudom radnog mesta obraća regionalno nadležnoj **Službi za strance.** Služba za strance proverava Vaše prethodne boravke u Nemačkoj.

NAPOMENA

Državljeni Bosne i Hercegovine koji po novoj regulativi podnesu zahtev za vizu u cilju zaposlenja, ne smeju da u okviru roka od 24 meseca pre podnošenja zahteva u Nemačkoj dobijaju novčana davanja po Zakonu o davanjima kandidatima za dobijanje azila.¹

Služba za strance pribavlja saglasnost **Saveznog zavoda za zapošljavanje (BA = Bundesagentur für Arbeit)**: Tamo se proverava da li za radno mesto koje Vam je ponuđeno postoje privilegovane kandidatkinje ili privilegovani kandidati². U tom slučaju neće te dobiti odobrenje za to radno mesto na nemačkom tržištu rada. Savezni zavod za zapošljavanje proverava osim toga uslove rada, naročito platu i radno vreme, pošto oni moraju da odgovaraju uobičajenim standardima u Nemačkoj.

Ukoliko su ispunjene sve pretpostavke, **Vaš nemački poslodavac** će od Službe za strance dobiti **prethodnu saglasnost za izdavanje vize**.

Nakon dobijanja ove prethodne saglasnosti možete u ambasadi da podnesete zahtev za vizu.

- b) Da li pre Vašeg podnošenja zahteva još nikada niste boravili u Nemačkoj ili ste boravili samo kraće vreme (misli se na boravke za koje Vam je bila potrebna viza nemačkog predstavništva u inostranstvu)? Tada Vam za izdavanje Vaše vize nije potrebna saglasnost nemačke Službe za strance. Vaš nemački poslodavac se u tom slučaju obavezujućom ponudom radnog mesta obraća direktno Saveznom zavodu za zapošljavanje, koji sprovodi gore već opisane provere.

Ukoliko su ispunjene sve pretpostavke, **Vaš poslodavac** će od Saveznog

---

¹ Izuzetak su državljani Bosne i Hercegovine, koji su predali zahtev za azil u Nemačkoj nakon 1. januara 2015. godine, a pre 24.10.2015., a koji su 24.10.2015. još uvek bili u Nemačkoj i koji su posle 24.10.2015. hitno napustili tu zemlju. Za ovu grupu ponovo je moguć ulazak u zemlju od 01.01.2016. godine, ako se uslovi navedeni u daljem tekstu odnose na njih i nadležna nemačka Služba za strance da pristanak za njihov ponovni ulazak u zemlju.

² Građani i građanke zemalja članica Evropske unije kao i Islanda, Lihtenštajna, Norveške i Švajcarske i državljana trećih zemalja sa neograničenim pristupom tržištu rada.

---

zavoda za zapošljavanje dobiti **prethodnu saglasnost za izdavanje vize**.

Nakon dobijanja ove prethodne saglasnosti možete u ambasadi da podnesete zahtev za vizu.

VAŠE OSOBE ZA KONTAKT

Aktuelni pregled nadležnih mjesta za obraćanje Saveznog zavoda za zapošljavanje možete naći na internetu:

⇒ www.arbeitsagentur.de

> Bürgerinnen & Bürger > Arbeit und Beruf > Arbeits-/ Jobsuche > Arbeit in Deutschland > Arbeitsmarktzulassung

Jednostavno skenirajte QR kod pomoću pametnog telefona.

UPUTA

Ambasada Savezne Republike Nemačke
u Bosni i Hercegovini
Skenderija 3
71000 Sarajewo

⇒ www.sarajewo.diplo.de

---

2. Načini za dobijanje radnih dozvola za kandidate sa posebnim kvalifikacijama

Provera o postojanju privilegovanih domaćih ili evropskih aplikanata, opisana u prethodnom poglavlju, izostaje, ako posedujete određene kvalifikacije:

Imate akademsko obrazovanje:

Ako imate univerzitetsku diplomu i od strane poslodavca u Nemačkoj ponuđen Vam je ugovor o radu na poziciji koja odgovara Vašoj diplomi, možete da dobijete takozvanu „**Plavu kartu EU**“. Za ovo prvo mora da se proveriti da li je univerzitetska diploma uporediva sa diplomom sa nekog nemačkog univerziteta. Potreban je bruto godišnji dohodak od najmanje 48.400 €. ³

Ako imate univerzitetsku diplomu u struci za kojom trenutno vlada velika potražnja u Nemačkoj (naučnik prirodnih nauka, matematičar, inženjer, lekar i akademski stručnjak za informacione i komunikacione tehnologije) i ponuđen Vam je ugovor o radu, možete da dobijete „Plavu kartu EU“ već sa bruto godišnjim dohotkom od 37.752 €. ⁴

Vlasnici Plave karte EU mogu već posle 33 meseca, odnosno sa dokazom o dovoljnom poznavanju nemačkog jezika posle 21 meseca, da zatraže boravišnu dozvolu.

Vi ste stručna radna snaga:

Postoji veliki broj kvalifikacija koje u Nemačkoj ne mogu da se postignu kroz visoko obrazovanje, nego kroz stručno osposobljavanje u preduzećima. U mnogim od ovih zanimanja traže se kvalifikovani profesionalci. Za kandidate iz zemalja izvan Evrope olakšan je pristup tržištu rada ako poseduju kvalifikaciju za jedno od ovih zanimanja. Koje profesije to obuhvata svake se godine proverava i objavljuje ovde:

➔ www.make-it-in-germany.com/en

> for qualified professionals
> working > demanded professions > needed vocational qualifications

---

³ Iznosi se menjaju svake godine. Ovaj iznos važi za 2015. godinu. U 2016. godini važi minimalna bruto godišnja plata od 49.600 € (stanje: 1.12.2015.).

⁴ Iznosi se menjaju svake godine. Ovaj iznos važi za 2015. godinu. U 2016. godini važi minimalna bruto godišnja plata od 38.688 € (stanje: 1.12.2015.).

Trenutno (novembar 2015.) je navedeno više od 130 zanimanja, naročito u sektoru zdravstva i nege, mehatronike i elektro zanimanja, zanimanja u građevinarstvu i snabdevanju i profesije iz oblasti transporta i logistike.

Ako pripadate jednoj od ovih profesionalnih oblasti i imate konkretnu ponudu za posao, možete da dobijete vizu za rad, ako Savezni zavod za zapošljavanje smatra da uslovi zapošljavanja na tom radnom mestu odgovaraju onima za nemačke radnike.

Da biste se prijavili za boravišnu dozvolu, takođe treba da se ispita da li su Vaše stručne kvalifikacije uporedive sa odgovarajućom nemačkom profesionalnom kvalifikacijom. Molimo Vas da imate u vidu to da ovaj postupak morate da pokrenete već iz svoje zemlje. Informacije o tome mogu da se nađu na nemačkom i engleskom jeziku na sajtovima www.erkennung-in-deutschland.de i www.berufliche-erkennung.de.

Ako služba za priznavanje kvalifikacija utvrdi da su za priznanje potrebne i druge kvalifikacije, pod određenim uslovima

možete da podnesete zahtev za boravišnu dozvolu u cilju priznavanja Vaše inostrane profesionalne kvalifikacije. Kao stručna radna snaga ili kao lice sa visokom školskom spremom zahtev za vizu možete da podnesete direktno kod Vašeg nemačkog predstavništva u inostranstvu.

Pitanja? Za profesionalce i visokokvalifikovane od velike je koristi portal „Make it in Germany“. Ovde međunarodni eksperti mogu da pronađu informacije o šansama za karijeru u Nemačkoj – i zašto se isplati da ovde žive i rade.

Viza za one koji traže posao

Pristup tržištu rada preko Plave karte EU ili preko liste traženih zanimanja zahteva ponudu za posao. Ako imate univerzitetsku diplomu koja je priznata u Nemačkoj ili uporediva s nemačkom, možete da podnesete zahtev za vizu za traženje posla i bez konkretne ponude radnog mesta. S tom vizom možete da boravite u Nemačkoj do šest meseci u svrhu traženja posla. Uslov je da možete da finansirate svoje životne troškove u tom periodu i bez posla.

3. Kako se pripremiti

Učite nemački

Za vreme potrage za poslom i za prijave za radna mesta trebalo bi da imate određeni nivo znanja **nemačkog jezika**. Možete da idete na **kurseve jezika** na Goethe-Institutu u Vašoj zemlji ili u neku drugu školu stranih jezika. Sajt "Deutsche Welle" nudi besplatne onlajn kurseve jezika.

Više informacija o učenju nemačkog i kursevima jezika možete da nađete na sajtu [↪ www.make-it-in-germany.com](http://www.make-it-in-germany.com)

Pripremite svedočanstva i sertifikate

Najbolje šanse za pronalaženje posla u Nemačkoj imaju kandidati sa dobrim profesionalnim kvalifikacijama.

Ako ste završili stručno obrazovanje ili studije, u svakom slučaju trebalo bi da možete da predočite sva svedočanstva. Ako ste akademski obrazovani ili ste stručna radna snaga i ispunjavate uslove iz drugog poglavlja, treba da podnesete zahtev za priznavanje Vaše kvalifikacije dok ste još u Vašoj zemlji.

Kako naći posao

Sva radna mesta prijavljena kod Saveznog zavoda za zapošljavanje su objavljena na sajtu [↪ jobboerse.arbeitsagentur.de](http://jobboerse.arbeitsagentur.de) **Centralna posrednička kancelarija za strane radnike i stručnjake iz inostranstva i centar „Make it in Germany – Migration Support Center“** pomažu Vam raznim uslugama u Vašoj potrazi za poslom: **+49 228 713 1313** ili zav@arbeitsagentur.de.

Naravno i drugi sajtovi, poput portala [↪ www.stepstone.de](http://www.stepstone.de) ili [↪ www.monster.de](http://www.monster.de) su dobar način za traženje posla. Na [↪ www.zeitung.de](http://www.zeitung.de) i [↪ www.onlinenewspapers.com](http://www.onlinenewspapers.com) finden Sie einen Überblick über alle ümožete da nađete pregled svih nacionalnih i regionalnih novina u Nemačkoj. Takođe, na sajtovima nekih od ovih novina možete da vidite ponude za posao koje su tamo objavljene. I na portalu [↪ ec.europa.eu/eures](http://ec.europa.eu/eures) takođe možete da tražite poslove u Nemačkoj.

Kako se prijaviti

Za uspešno traženje posla potrebna je dobra priprema potrebne dokumentacije

---

za prijavu. Informacije o različitim postupcima prijave za posao u Nemačkoj možete da nađete na [↔ make-it-in-germany.com/en](https://www.make-it-in-germany.com/en) > Working > Guide. Sajt [↔ www.europass-info.de](https://www.europass-info.de) nudi obrasce za prijavu u skladu sa evropskim standardima, uključujući biografiju, jezike, šablon za prikaz profesionalnih kvalifikacija i "Diploma Supplement" za više akademske titule.

Ako i Vaša porodica dolazi s Vama

Ko dobije dozvolu za rad i boravak u Nemačkoj **može da dovede svoju užu porodicu (bračnog druga i/ili maloletnu decu)** ako raspolaže dovoljno velikim životnim prostorom i može da osigura životne troškove svoje porodice bez da za to traži državnu podršku. I članovima Vaše porodice je za ulazak u zemlju načelno potrebna viza. Zakonska regulativa **omogućava zapošljavanje i Vašem bračnom drugu.**

Nakon dolaska u Nemačku članovi Vaše porodice treba da se prijave u Kancelariji za prijavu boravka i da podnesu zahtev za boravišnu dozvolu u Službi za strance.

DA LI IMATE JOŠ NEKA PITANJA?

Za sva pitanja u vezi sa traženjem posla i uslovima života i rada u Nemačkoj možete da se obratite centru „**Make it in Germany – Migration Support Center**“ **Centralne posredničke kancelarije za strane radnike** i stručnjake iz inostranstva Saveznog zavoda za zapošljavanje: **+49 228 713 1313** ili **zav@arbeitsagentur.de**.

I informacioni portali [↔ ec.europa.eu/eures](https://ec.europa.eu/eures) i [↔ www.make-it-in-germany.com](https://www.make-it-in-germany.com) takođe daju sveobuhvatne informacije o životnim i radnim uslovima, standardima za prijavu za posao, socijalnom osiguranju, porezima i mnogim drugim temama koje su važne za pripremu za rad u Nemačkoj.

Za pitanja u vezi useljenja, radne dozvole i dozvole za boravak, kontaktirajte nemačku ambasadu u Vašoj zemlji.

Izdavalac

Agencija za zapošljavanje SR Njemačke
90327 Nürnberg

Centralna posrednička kancelarija za
strane radnike i stručnjake iz inostranstva
Novembar 2015

www.arbeitsagentur.de

Štampa: ditges print+more GmbH
Lindenstraße 78, 53721 Siegburg

Jednostavno skenirajte QR kod
pomoću pametnog telefona.